

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту та бізнес-адміністрування (602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Олександр ДОВНАР
(ініціали та прізвище)

«29» серпня 2025 р.

**СИЛАБУС
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕКОНОМІКА ТА БІЗНЕС

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 12 Інформаційні технології

(код і найменування галузі знань)

Спеціальність: 122 Комп'ютерні науки

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Комп'ютерні технології в біології та медицині

(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з **01.09.2025 року**

Харків – 2025 р.

Розробник: Гатило В.П., зав. каф. 602, доцент каф.602, к.е.н.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування (602)

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри, к.е.н, доцент
науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Валентина ГАТИЛО
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів вищої освіти (ЗВО):

(підпис)

Ярослав ШУМЧЕНКО
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Гатило Валентина Петрівна, к.е.н., доцент.
Викладає в університеті з 2006 року.
За останній рік викладає наступні дисципліни:

- Операційний менеджмент;
- Управління ланцюгами поставок;
- Управління конкурентоспроможністю підприємства;
- Логістика;
- Авіаційна логістика
- Інформаційні системи і технології в управлінні;
- Комунікативний менеджмент;
- Управління запасами та складська логістика;
- Економіка та бізнес.

Напрями наукових досліджень: менеджмент, управління людськими ресурсами, логістика, управління іміджем підприємств.

Контактна інформація: v.hatylo@khai.edu

2. Опис навчальної дисципліни

Форми здобуття освіти	<i>Денна, заочна</i>
Семестр	<i>5, 7</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/кількість годин	4,5 кредити ЄКТС / 135 годин (аудиторних – 48 годин, з яких: лекції - 24, практичні - 24, СРЗ – 87 години).
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.
Види контролю	Поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (залік)
Пререквізити	«Медичні інформаційні системи», «Системний аналіз та прийняття рішень в медицині», «Математичні методи дослідження операцій», «Ознайомча практика»
Кореквізити	«Проектування медичних інформаційних систем»
Постреквізити	«Кваліфікаційна робота»

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення та комплексу знань про принципи функціонування бізнесу в умовах цифрової економіки. Курс спрямований на розуміння механізмів комерціалізації ІТ-продуктів, від генерації ідеї до виходу на ринок, а також на опанування інструментів фінансового планування, оцінки інвестиційної привабливості стартапів та управління бізнес-процесами в ІТ-компаніях.

Завдання

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розкриття сутності основних економічних законів та їх прояву в сфері інформаційних технологій;
- вивчення сучасних бізнес-моделей та специфіки їх застосування;
- ознайомлення з методами оцінки собівартості розробки програмного забезпечення, ціноутворення та аналізу точки беззбитковості;
- аналіз ринку ІТ-послуг, конкурентного середовища та маркетингових стратегій просування високотехнологічних продуктів;
- вивчення основ управління інтелектуальною власністю та правових аспектів ведення бізнесу в галузі охорони здоров'я та ІТ;
- набуття навичок розробки бізнес-планів, пітчінгу проєктів та залучення інвестицій (венчурний капітал, гранти).

Згідно з умовами освітньо-професійної програми «Комп'ютерні технології в біології та медицині» спец. 122 першого (бакалаврського) рівня здобувачі мають здобути **компетентності**:

Загальні:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові):

- СК 5. Здатність здійснювати формалізований опис задач дослідження операцій в організаційно-технічних і соціально-економічних системах різного призначення, визначати їх оптимальні розв'язки, будувати моделі оптимального управління з урахуванням змін економічної ситуації, оптимізувати процеси управління в системах різного призначення та рівня ієрархії.
- СК 15. Здатність до аналізу та функціонального моделювання бізнес-процесів, побудови та практичного застосування функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем, методів оцінювання ризиків їх проектування.

Програмні результати навчання:

- ПР 8. Використовувати методологію системного аналізу об'єктів, процесів і систем для задач аналізу, прогнозування, управління та проектування динамічних процесів в макроекономічних, технічних, технологічних і фінансових об'єктах.
- ПР 15. Застосовувати знання методології та CASE-засобів проектування складних систем, методів структурного аналізу систем, об'єктно-орієнтованої методології проектування при розробці і дослідженні функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Основи підприємництва та ресурсне забезпечення бізнесу

Тема 1. Вступ до бізнесу. Сутність та історичний розвиток понять «бізнес» та «підприємництво». Основні функції бізнесу: інноваційна, ресурсна, організаційна, стимулювальна. Умови та принципи ефективного розвитку підприємницької діяльності. Елементи системи бізнесу: підприємницький, державний, трудовий та споживчий бізнес. Роль приватної власності та економічної свободи як передумов розвитку бізнесу. Організаційно-правові форми бізнесу: переваги та недоліки індивідуальної фірми, товариства, корпорації. Порядок державної реєстрації, ліцензування та патентування діяльності. Особливості припинення підприємницької діяльності: процедури реорганізації та ліквідації. Інституційне середовище підприємництва в Україні: формальні та неформальні інститути. Культура бізнесу, її рівні (культура праці, управління, діяльності) та елементи.

Тема практичного заняття: Генерація та обґрунтування власної бізнес-ідеї з вибором оптимальної організаційно-правової форми діяльності.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на контрольні питання щодо сутності бізнесу, його функцій та організаційних форм. Аналіз кейсу «Специфіка інституційного середовища підприємництва в Україні».

Тема 2. Ринок і продукція в структурі бізнес-середовища Ринок як центральна економічна категорія товарно-грошових відносин. Основні умови та принципи ефективного функціонування ринку. Сутність та взаємодія суб'єктів (виробників, споживачів, держави) та об'єктів ринкових відносин. Характерні ознаки та ключові функції ринку в економічній системі. Структура ринку: види та класифікація за об'єктами, суб'єктами та географічною ознакою. Особливості функціонування ринку та конкурентного середовища в Україні. Специфіка аналізу ринку медичних технологій (MedTech) та біоінженерії. Особливості споживацької поведінки на ринку B2B та B2C у сфері охорони здоров'я. Продукція підприємства: сутність, класифікація та роль у бізнес-процесах. Якість продукції як економічна категорія. Методи та показники оцінювання рівня якості продукції. Система управління якістю продукції на підприємстві.

Тема практичного заняття: Аналіз цільового ринку збуту та просування продукції за допомогою інструментів сторітелінгу.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на питання щодо умов функціонування ринку, його структури та функцій. Аналіз відмінностей між виробничою системою та ринком. Вивчення особливостей оцінювання якості продукції.

Тема 3. Дематеріалізація в бізнес-середовищі Теоретичні основи дематеріалізації процесів виробництва та споживання в контексті сталого розвитку. Взаємозв'язок між економічним зростанням, використанням ресурсів та екологічним навантаженням. Поняття абсолютної та відносної дематеріалізації. Методики та індикатори оцінювання рівня дематеріалізації продукції та послуг (концепція MIPS, екологічний рюкзак). Еколого-економічний механізм дематеріалізації продукції на підприємстві. Інструменти підвищення

ресурсоефективності бізнесу. Роль інновацій та структурних змін економіки у процесах дематеріалізації.

Тема практичного заняття: Оцінювання рівня дематеріалізації бізнес-процесів та впровадження екологічних ініціатив у діяльність підприємства.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на питання щодо цілей сталого розвитку, сутності концепції дематеріалізації та її видів. Аналіз взаємозв'язку між споживанням благ та використанням матеріалів.

Тема 4. Планування підприємницької діяльності Сутність, об'єкт та основні принципи планування бізнесу (науковість, безперервність, гнучкість, точність). Класифікація видів планування: стратегічне, тактичне, оперативне, а також директивне та індикативне. Бізнес-план як інструмент управління: поняття, мета складання та класифікація за об'єктами і термінами. Типова структура бізнес-плану: резюме, характеристика підприємства і продукції, плани маркетингу, виробництва, організаційний та фінансовий плани, оцінка ризиків. Методика перевірки (верифікації) реалістичності бізнес-плану за критеріями технічної, комерційної та фінансової життєздатності.

Тема практичного заняття: Розробка плану маркетингу та виробничого плану як ключових складових бізнес-плану проекту.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на питання щодо принципів планування, відмінностей між стратегічним та оперативним планами, функцій бізнес-плану та етапів його верифікації.

Тема 5. Управління персоналом Система управління персоналом: сутність, суб'єкти, об'єкти та основні методи (адміністративні, економічні, соціально-психологічні). Кадрова політика, стратегія управління людськими ресурсами та етапи кадрового планування. Технології управління персоналом: джерела пошуку, методи відбору, найму та професійної адаптації працівників. Мотивація трудової діяльності: потреби, мотиви, стимули та огляд змістовних і процесійних теорій мотивації (Маслоу, Герцберга, Врума, Адамса). Лідерство в організації, форми влади та характеристика стилів керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний).

Тема практичного заняття: Проектування організаційної структури підприємства та розробка системи мотивації персоналу.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на питання щодо методів управління персоналом, джерел залучення кадрів, відмінностей між теоріями мотивації та особливостей стилів керівництва.

Тема 6. Фінансування та оподаткування бізнесу Сутність та класифікація джерел фінансування підприємницької діяльності: внутрішні (прибуток, амортизація) та зовнішні (кредити, інвестиції, субсидії) ресурси. Кредит як форма фінансового забезпечення: принципи кредитування (поворотність, строковість, платність, забезпеченість) та основні форми (банківський, комерційний, лізинг, факторинг). Економічна сутність податків, їх функції (фіскальна, регулювальна, стимулювальна) та елементи системи оподаткування. Класифікація податків: прямі та непрямі, загальнодержавні та місцеві збори. Особливості спрощеної

системи оподаткування, обліку та звітності: групи платників єдиного податку та умови їх функціонування.

Тема практичного заняття: Порівняльний аналіз джерел фінансування бізнесу та вибір оптимальної системи оподаткування.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на питання щодо переваг та недоліків різних джерел фінансування, відмінностей між формами кредиту, структури податкової системи України та критеріїв вибору групи спрощеної системи оподаткування.

Модульний контроль 1

Підготовка до модульного контролю.

Модуль 2.

Змістовний модуль 2. Управління розвитком, ефективністю та безпекою бізнесу

Тема 7. Інвестиційна та інноваційна діяльність Інвестиції: економічна сутність, класифікація за об'єктами вкладення (реальні, фінансові), формами власності та термінами. Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності. Поняття інвестиційної привабливості підприємства та фактори, що на неї впливають (політико-правові, економічні, соціальні). Сутність інновацій, їх функції та класифікація (технологічні, продуктові, маркетингові, організаційні). Етапи інноваційного процесу від генерації ідеї до комерціалізації. Життєвий цикл стартапів у сфері HealthCare. Особливості залучення інвестицій у наукоємні біотехнологічні проекти.. Державне регулювання інноваційної діяльності: методи та інструменти підтримки. Стартап як специфічна форма інноваційного підприємництва: визначення, етапи розвитку та особливості функціонування в сучасній екосистемі. Особливості стартапів у сфері MedTech та BioTech.

Тема практичного заняття: Розробка інноваційної ідеї для цифрового бізнесу та аналіз можливостей венчурного фінансування.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на питання щодо видів інвестицій, методів оцінки інвестиційної привабливості, відмінностей між інноваціями різних типів та життєвого циклу стартапу.

Тема 8. Економічна ефективність бізнесу Економічна сутність та види ефективності: співвідношення отриманого результату (ефекту) та витрат. Відмінність між поняттями «ефект» та «ефективність». Прибутковість підприємства та система показників рентабельності: рентабельність активів (ROA), власного капіталу (ROE), продукції та продажів. Методи оцінювання ефективності інвестиційних проєктів: статичні (термін окупності, коефіцієнт ефективності) та динамічні, засновані на дисконтуванні (NPV, PI, IRR). Специфіка оцінювання економічної ефективності IT-проєктів: методи сукупної вартості володіння (TCO), сукупного економічного ефекту (TEI) та швидкого економічного обґрунтування (REJ).

Тема практичного заняття: Розрахунок показників фінансової ефективності та рентабельності реалізації бізнес-ідеї.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на питання щодо видів ефективності, формул розрахунку рентабельності, сутності дисконтування грошових потоків та особливостей оцінки IT-проєктів.

Тема 9. Ризики в підприємницькій діяльності Сутність, об'єктивні та суб'єктивні причини виникнення підприємницького ризику. Основні функції ризику: інноваційна, регулятивна, захисна та аналітична. Класифікація ризиків за сферами походження (виробничий, комерційний, фінансовий) та характером наслідків (чисті та спекулятивні). Методи кількісного аналізу ризиків: статистичний метод, метод експертних оцінок, метод аналогій. Шляхи зниження ступеня ризику: уникнення, локалізація, дисипація (диверсифікація), компенсація, страхування та хеджування. Система ризик-менеджменту: етапи ідентифікації, оцінювання та управління ризиками на підприємстві.

Тема практичного заняття: Ідентифікація та кількісне оцінювання підприємницьких ризиків із розробкою заходів щодо їх мінімізації.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на питання щодо класифікації ризиків, методів їх аналізу та інструментів мінімізації негативних наслідків у бізнесі.

Тема 10. Етика бізнесу та соціальна відповідальність Сутність та рівні ділової етики (мікро-, макро-, світовий рівень), її роль у формуванні репутації підприємства. Концепція корпоративної соціальної відповідальності (КСВ): еволюція поглядів та сучасні підходи (теорія акціонерів М. Фрідмана проти теорії стейкхолдерів Е. Фрімена). Піраміда корпоративної соціальної відповідальності А. Керолла: економічна, правова, етична та філантропічна відповідальність. Моделі соціального партнерства та особливості реалізації політики соціальної відповідальності бізнесу в Україні. Етичні кодекси компаній як інструмент регулювання корпоративної поведінки. Біоетика в бізнесі: моральні аспекти комерціалізації медичних даних та генетичних досліджень.

Тема практичного заняття: Формування стратегії корпоративної соціальної відповідальності та інклюзивності бізнесу.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на питання щодо рівнів ділової етики, складових піраміди Керолла та моделей соціальної відповідальності.

Тема 11. Міжнародний бізнес Сутність, суб'єкти та мотивація здійснення міжнародної ділової активності. Основні форми міжнародного бізнесу: експорт, імпорт, ліцензування, франчайзинг, прямі та портфельні іноземні інвестиції. Еволюція теорій міжнародної торгівлі: від меркантилізму та теорії абсолютних переваг А. Сміта до теорії конкурентних переваг (ромб Портера). Глобалізація світової економіки: сутність, ключові фактори розвитку та суперечливі наслідки для національних економік. Роль транснаціональних корпорацій (ТНК) у системі міжнародних економічних відносин.

Тема практичного заняття: Аналіз макроекономічних ризиків та вибір методів ціноутворення у зовнішньоторговельних контрактах.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на питання щодо форм виходу на зовнішні ринки, класичних та сучасних теорій міжнародної торгівлі, позитивних та негативних аспектів глобалізації.

Тема 12. Інтелектуальна власність Поняття та економіко-правова природа інтелектуальної власності як нематеріального активу бізнесу. Система об'єктів права інтелектуальної власності: авторське право і суміжні права та об'єкти

промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки). Правова охорона інтелектуальної власності на національному та міжнародному рівнях (ВОІВ). Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності: ліцензійні договори, передача прав, внесення до статутного капіталу та франчайзинг. Захист від недобросовісної конкуренції та порушень прав інтелектуальної власності.

Тема практичного заняття: Ідентифікація цифрових інформаційних товарів та вибір методів захисту прав інтелектуальної власності.

Самостійна робота здобувачів: Опрацювання матеріалу лекцій. Підготовка відповідей на питання щодо класифікації об'єктів інтелектуальної власності, відмінностей між авторським та патентним правом, способів комерціалізації інновацій.

Модульний контроль 2

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання розрахунково-графічної роботи (РГР) з дисципліни. РГР являє собою комплексне самостійне завдання з розробки бізнес-плану підприємницького проєкту (стартапу). Робота передбачає обґрунтування інноваційної бізнес-ідеї, проведення маркетингових досліджень ринку та конкурентного середовища (SWOT-аналіз), розробку виробничого та організаційного планів, а також розрахунок ключових фінансових показників (собівартості, прибутку, рентабельності) та оцінку ризиків проєкту. Тема роботи обирається здобувачем самостійно, пріоритет надається проєктам, пов'язаним із темою кваліфікаційної роботи..

6. Методи навчання

При викладанні дисципліни передбачено застосування активних і інтерактивних методів навчання – проблемних та мінілекцій, практичних занять у активній формі, тестування, розв'язання ситуаційних та практичних завдань, розгляд кейсів, ділові ігри.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації здобувачів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості здобувачів; виробленню здатності ухвалювати самостійні рішення, здібності до колективних рішень; виробленню здібності до соціальної інтеграції; придбанні навичок вирішення конфліктів; розвитку здібності до компромісів.

Лекції, практичні заняття, самостійна робота з навчальною та довідковою літературою, самостійне виконання контрольних робіт (для заочної форми навчання), консультації. За рядом тем лекційного матеріалу передбачено використання мультимедійного обладнання у вигляді тематичних відеороликів, які розкривають суть окремих тем даної дисципліни.

Контроль знань виконується за принципами кредитно-модульної системи і складається з поточного, модульного та підсумкового. Підсумковий контроль проводиться за тестами з кожного змістового модулю та результатами РК. Модульний – за результатами виконання частини комплексного контрольного завдання.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

Оцінювання і перевірка знань студента проводиться в таких формах:

1. На кожному занятті контролюється присутність студента.
2. Перевірка та оцінювання знань студента під час проведення практичних занять.
3. Оцінювання виконання завдань для самостійної роботи.
4. Проведення поточних контрольних робіт (тестування, теоретичні та ситуаційні завдання).
5. Проведення поточного модульного контролю.
6. Проведення заліку.

Перевірка та оцінювання знань студента під час проведення практичних занять має на меті перевірку рівня володіння теоретичними знаннями з теми практичного заняття та можливість застосовувати їх при вирішенні практичного завдання. Оцінювання проводиться за 100-бальною системою за такими критеріями:

- 1) ступінь засвоєння теоретичного матеріалу, який розглядається на заняттях, його розуміння;
- 2) ступінь вміння засвоювати компетенції, набуті на практичних заняттях;
- 3) рівень вивчення основної, додаткової рекомендованої літератури, а також сучасної літератури з проблематики певних тем навчальної дисципліни;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при вирішенні питань, вміння обґрунтовувати прийняті рішення;
- 5) логіка, стиль і структура відповідей на питання в письмовій роботі студента і при усних відповідях в аудиторії;
- 6) вміння студента обґрунтовувати свою позицію, узагальнювати інформацію та робити висновки.

Проведення поточних контрольних робіт (тестування, теоретичні та ситуаційні завдання) відбувається за кожною темою (іноді теми можуть об'єднуватись). Це дає можливість перманентно оцінювати рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...3	5	0...15
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...3	5	0...15
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Виконання і захист РГР	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового заліку здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Допуском до заліку є виконана та захищена РГР та виконані та захищені практичні роботи (мінімум 10 балів). Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи. Вміти самостійно визначати раціональні маршрути постачання.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі практичні завдання в обумовленій викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Вміти самостійно визначати раціональні маршрути постачання. Знати, як шукати вантаж для водіїв та етапи координування вантажу.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та вміти застосовувати одержані знання.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної

недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі виконання індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту під час перевірки на плагіат, есе – 70 %.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4030>

11. Рекомендована література

Базова

1. Менеджмент стартапів: навч. посібник / В. В. Гобела, Г. З. Леськів. — Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. — 188 с.
2. Економіка підприємства: підручник / [А. А. Мазаракі, Н. М. Гуляєва, І. В. Стояненко та ін.]; за заг. ред. А. А. Мазаракі. — Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. — 355 с.
3. Економіка та бізнес: навч. посіб. / [О. В. Криворучко, Т. В. Вороніна та ін.]. — Харків : ХНАДУ, 2023. — 256 с.
4. Вороненко І.В. ЕКСАБАЙТОВА ЕКОНОМІКА: підручник. За науковою ред. к.е.н., доц. Татомир І.Л., к.техн.н., доц. Шульжика Ю.О. Трускавець: ПОСВІТ, 2022, 360 с.
5. Економіка підприємства : підручник / за ред. Ковальської Л.Л., Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 620 с.
6. Іванілов О. С. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 728 с.
7. Романченко Н. В., Кожемякіна Т. В., Пічик К. В. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ: НАУКМА, 2018. 302с.
8. Економіка підприємства: навч. посібник / Юрченко Н.Б., Кравчук Р.С., Запужляк І.Б., Василик І.І. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. 377 с.
9. Моргова, Л. В. Основи бізнесу: навчально-методичний посібник. Львів : Новий світ, 2016. 216с.

Допоміжна

1. Філіпенко, А. С. Економічні відносини бізнесу. Історія [Текст] підручник [для студ. ек. спец. вузів]. К.: Либідь, 2016. – 392 с.
2. Сухарський В.С. «Управління бізнесом: теорія, методологія, практика», Тернопіль «Астон», 2001. 284 с.
3. Економіка України / А.С. Філіпенко, О.І. Рогач, О.І. Шнирков та ін. / підручник. К. : Либідь, 2001. – 298с.
4. Економіка підприємства: навч.-метод.посібник для самоствивч.дисц. / А.М. Позняк, Л.М. Столярчук, О.Д. Павловська та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Поручника. К.: КНЕУ, 2015. 156 с.

5. Підручник А.М. Національний інтерес України: економічна самодостатність у глобальному вимірі: Монографія. К.: КНЕУ, 2017. 352 с. 6. Вороненко І. В. Державне регулювання інформаційного простору: концепція та механізми реалізації: [монографія]. К., 2019. 306 с.

7. Теоретичні та практичні основи цифрової трансформації економіки. За заг. редакцією Вороненко І.В. Житомир: ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”». 2021 Стор. 4–175; 203–245.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Digital of Ukraine Report 2024-2025. Звіт IT Ukraine Association. URL: <https://itukraine.org.ua/reports> (Аналітика ринку IT-послуг).

2. Global MedTech Outlook 2025. Аналітичні звіти щодо ринку медичних технологій. URL: <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/life-sciences-and-healthcare.html>

3. Платформа Дія.Бізнес (Розділ для технологічних стартапів). URL: <https://business.dia.gov.ua/>

4. Європейська бізнес-асоціація: <https://eba.com.ua/about-us/>

5. Торгово-промислова палата України: <https://uccr.org.ua/about>

6. Київська торгово-промислова палата <https://kiev-chamber.org.ua/uk/133/>

7. Репозиторій академічних статей, таких як Google Scholar або ResearchGate, для пошуку актуальних наукових досліджень та публікацій з курсу

8. Національна платформа малого та середнього бізнесу: <https://platforma-msb.org>

9. International Organization for Standardization, (ISO): <https://www.iso.org>

13. Онлайн платформа «Prometheus»: <https://prometheus.org.ua>

14. Офіційний сторінка фахового науково-виробничого журналу «Часопис економічних реформ» URL: <http://nti.khai.edu/ojs/index.php/cher/index>.